

EFFE AWARD АСОЦІАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ФЕСТИВАЛІВ
«ЄВРОПА ПІДТРИМУЄ ФЕСТИВАЛІ – ФЕСТИВАЛІ ПІДТРИМУЮТЬ ЄВРОПУ»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ «ДЕМОКРАТІЯ ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРУ»
ФАКУЛЬТЕТ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО І ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОДАЛЬШОЇ ОСВІТИ (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
WYŻSZA SZKOŁA TURYSTYKI I JĘZYKÓW OBCYCH W WARSZAWIE (WSTJO)
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
КАФЕДРА МОВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ АРХІТЕКТУРИ І БУДІВНИЦТВА ВІРМЕНІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ НАРОДНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ПОБУТУ УКРАЇНИ
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД РОДИНИ ДЕМКУР»

НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК СУЧАСНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ РЕСУРС: ДОСВІД, ПРАКТИКИ, ІННОВАЦІЇ

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ-ФЕСТИВАЛЬ

19-20 травня 2022 рік

Реєстрація Міністерства освіти і науки України
Лист № 1/-10-2162 від 21.09.2021

Тези доповідей

Київ 2022

УДК 008:[338.48+796.5](06)

Н 500

*Друкується за рішенням Вченої ради
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 16 від 17 червня 2022 р.)*

Н500 Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації: тези доповідей V Міжнар. наук.-практ. конф.-фестиваль, Київ, 19-20 травня 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Київ. Ун-т культури, Ф-т гот.-ресторан. і турист. бізнесу. – Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2022. – 298 с.

ISBN 978-966-602-330-1

Збірник містить наукові тези V Міжнародної науково-практичної конференції-фестивалю «Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації», яка відбулася 19-20 травня 2022 р. на базі Effe award асоціації європейських фестивалів «Європа підтримує фестивалі – фестивалі підтримують Європу», Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Київського національного університету культури і мистецтв, Київського університету культури, Факультету готельно-ресторанного і туристичного бізнесу, Навчально-наукового інституту Київського національного університету культури і мистецтв, Наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв, кафедри мов Національного університету архітектури і будівництва Вірменії, Вірменського товариства культурних зв'язків АОКС-Україна, Європейського інституту подальшої освіти (Словацька республіка), Wyższa Szkoła Turystyki i Języków Obcych w Warszawie (WSTiJO) (Республіка Польща), ГО «Чорноморська Асоціація Українців» (м. Самсун, Туреччина), ГО «Україна Плюс» (провінція Тревизо, регіон Венето), ГО «Українська родина» (Туреччина, м. Анталія), світового Конгресу Українців у країнах Південної, Південно-Східної Азії, Африки, Австралії та Нової Зеландії, відділу «Мальви» Союз Українок Австралії (Австралія штат, Вікторія), Центру розвитку «Демократія через культуру», Національного музею народної архітектури та побуту України, громадської організації «Туристична асоціація Тернопілля», благодійної організації «Благодійний фонд родини Демур», КУ «Луганський обласний центр народної творчості», відділу краєзнавства та туризму Донецького обласного навчально-методичного центру культури Управління культури і туризму ДонОДА, благодійної організації БФ «Автентика Гуцульщини», ГО «Центр туристичних та культурних проєктів «Мандрівна Україна», відділу нематеріальної культурної спадщини Сумського обласного науково-методичного центру культури і мистецтв, відділу культури та туризму Андрушівської міської ради, ГО «Save Poltava», Одеського обласного центру Української культури. Матеріали містять певні підсумки наукових досліджень провідних учених України та країн-учасниць конференції, а також доробки докторантів, аспірантів, магістрантів та будуть цікавими й корисними для широкої наукової громадськості, фахівців готельно-ресторанного і туристичного бізнесу та соціокультурної сфери, викладачів, аспірантів, студентів.

ISBN 978-966-602-330-1

Матеріали подано в авторській редакції

© Київський національний університет
культури і мистецтв, 2022
© Автори тез, 2022

ЗМІСТ

Секція 1. НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА: ФОРМАЛЬНА І НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

<i>Антоненко В.С., Хуткий В.О.</i>	<i>Objects of intangible cultural heritage as recognized symbols of national identity and stability of the ukrainian people in the fight against russian aggressors</i>	15
<i>Батченко Л.В., Гончар Л.О., Беляк А.О.</i>	<i>Атрибутивний творчий підхід до моделювання процесу підготовки фахівців сфери гостинності</i>	18
<i>Беценко Т.П.</i>	<i>Думи – феноменальні пам'ятки нематеріальної культури українців</i>	22
<i>Зубер С.М.</i>	<i>Спогади про культуру та повсякдення мешканців Переяславицини: родильна обрядовість</i>	25
<i>Копилець Є.В.</i>	<i>Залучення закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю до розвитку туризму в територіальних громадах</i>	29
<i>Коцюк Н.Р., Плецан Г.І.</i>	<i>Формування національної свідомості у майбутнього покоління засобами мистецтва</i>	32
<i>Кудінова І.П.</i>	<i>Нематеріальна культурна спадщина України</i>	36
<i>Мелько Л.Ф.</i>	<i>Особливості популяризації спадщини ЮНЕСКО серед студентської молоді: досвід університету «КРОК»</i>	38
<i>Поправко О.В., Шлєіна Л.І.</i>	<i>Роль свята у збереженні нематеріальної культурної спадщини і формуванні етнічної самосвідомості</i>	42
<i>Тараненко Г.Г.</i>	<i>Критичне мислення людини ХХІ століття у контексті творення та збереження нематеріальної культурної спадщини</i>	44
<i>Філь В.О.</i>	<i>Майстер-клас з петриківського розпису як одна із форм неформальної освіти: з досвіду роботи творчої майстерні музею просто неба</i>	47

<i>Вітряк А.О.</i>	<i>Фестивальний туризм як новий напрямок розвитку туристичної привабливості міста Кам'янець-Подільський</i>	125
<i>Гринюк М.М.</i>	<i>Етнічні особливості фестивального руху як моделі збереження традицій національної культурної спадщини Гуцульщини</i>	129
<i>Долинська О.О.</i>	<i>Перспективи розвитку фестивального туризму в Хмельницькій області</i>	131
<i>Миронов Ю.Б.</i>	<i>Фестивалі як частина нематеріальної культурної спадщини та туристичний ресурс</i>	134
<i>Одрехівський Р.В.</i>	<i>Фестиваль «Лемківська ватра» у Ждині – форма популяризації культурної спадщини</i>	136
<i>Пересічна С.М.</i>	<i>Українські гастрономічні фестивалі</i>	138
<i>Поправко О.В., Адамович А.Є.</i>	<i>Етнокультурний фестиваль як платформа для міжкультурних комунікацій</i>	142
<i>Тимчук С.В.</i>	<i>Роль туроператорських компаній у розвитку фестивального туризму України</i>	146
<i>Чоп'як А., Якимчук І.І.</i>	<i>Фестивалі, як складова культурного та подієвого туризму</i>	149
<i>Щербань О.В.</i>	<i>Етногастрофестиваль як локальний український туристичний продукт (на прикладі досвіду організації «Борицка у глиняному горщику»)</i>	152

Секція 4. ГАСТРОНОМІЧНІ ТРЕНДИ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЯК ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ РЕГІОНУ: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ

<i>Антоненко А.В., Дзюндзя О.В.</i>	<i>Кулінарні традиції – символ гостинності та нематеріальної культурної спадщини України</i>	155
<i>Антоненко А.В., Стукальська Н.М.</i>	<i>Баноси, токан та мамалига – зірки серед етнічних кукурудзяних страв України</i>	158

*Тимчук С.В., доцент, кандидат економічних наук,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Уманського національного університету садівництва,
Умань, Україна
ORCID ID: 0000-0003-0331-1173*

РОЛЬ ТУРОПЕРАТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ У РОЗВИТКУ ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Розвиток фестивального туризму в Україні є ресурсом для внутрішнього туризму. Підвищити імідж України у напрямку фестивального туризму можуть туроператорські компанії. Створення відповідних програм перебування туристів з комфортними умовами, щоб споживач туристичних послуг почувався учасником фестивальних заходів і запам'ятав відпочинок. Цього можна досягти також на основі індивідуального підходу туроператорських компаній та турагентств до формування програм перебування та обслуговування кожного туриста.

Значенню фестивального туризму у розвитку міст та регіонів розкрито у доробках Молодецького А. та Пташник А. Феленчук Ю.Б. досліджено розвиток фестивального туризму як напряму реалізації соціальної доктрини туризму в Україні. Лупак Р., Тарасюк В., Вархоляк Х. у своїх дослідженнях науково обґрунтували особливості, фактори та концептуальні тенденції розвитку фестивального туризму, в тому числі в Україні, та здійснили його порівняння в розрізі окремих європейських країн.

Проте більшість досліджень науковців розглядають виключно тенденції та фактори розвитку фестивального туризму відокремлено від вивчення ролі суб'єктів туристичного ринку – туроператорських компаній, які забезпечують реалізацію турів фестивального туризму.

Загалом питання про найпопулярніші напрямки для туристичних компаній досить складне, оскільки деякі оператори спеціалізуються на певних видах розваг або регіонах, хоча в їх арсеналі можуть бути тури в різні куточки України. Однак відповіді провідних операторів дають досить чітке уявлення про те, що найбільше зацікавить українських туристів, що подорожують у рідній країні.

Одним із ефективних напрямків розвитку внутрішнього туристичного ринку є розвиток таких видів туризму, як фестивальний, пригродницький, відпочинковий, сільський, що дає можливість розвиватися туроператорам. У допандемічний період на більшості території України почали активно проводити різноманітні фестивалі. Фестивальний туризм вносив значний внесок у соціальне, культурне та економічне життя того регіону, де вони проводяться. Географія фестивального туризму в Україні здебільшого пов'язана зі

збереженням етнокультурної мозаїчності етносів регіонів, територіально локалізується в межах окремих етнографічних поселень, адміністративно-політичних одиниць [1].

Активне просування фестивального туризму має зосереджуватися на конкретних тенденціях використання переваг та споживчих настроїв громадян України в плані внутрішньо організованого туризму. Вирішення проблем у туристичному комплексі з урахуванням особливостей фестивального туризму позитивно впливає на економічну безпеку країни. Це вимагає дуже розумного вибору напрямку його розвитку [2].

Все більш популярними видами фестивального туризму є музичні, гастрономічні та етнічні події, які є сукупним розвитком спільних економічних характеристик і часто залежать від одних і тих самих факторів. Наприклад, інтеграція харчового та етнічного туризму дає можливість для формування культури етнічного харчування та виникнення фестивалів етнічної їжі; їжі та музики – задоволення потреб у їжі різних груп, які люблять музику; фестиваль етнічної музики – проведення етнічної музики фестивалі.

Одним із завдань соціального розвитку міст є охорона культурної спадщини у напрямку реконструкції та реставрації пам'яток культурної спадщини, формуванні мережі будинків народних ремесел для відродження національної культури, які можуть фінансувати діяльність за рахунок фестивальних доходів. Для якісного фестивалю та для створення привабливості самого фестивалю необхідні експерти – організатори та виконавці – професіонали [3].

За останні роки фестивальний рух в Україні розвивався досить активно. За підрахунками дослідників, щороку проводиться близько 200-400 фестивалів різної тематики, однак лише деякі з них мають міжнародний статус:

- музичні фестивалі – «ART JAZZ», «Woodstock Україна», «Західфест», «Таврійські ігри», «Крок у майбутнє» та ін.;
- кінематографічні фестивалі – «Молодість», «Одеський міжнародний кінофестиваль», фестиваль сучасного кіно «KanivFest»;
- літературні фестивалі – «Book Space» та «Книжковий Арсенал»;
- театральні фестивалі – «Мельпомена Таврії», «KAZ.KAR.»;
- художні фестивалі – «Малой.UA.WAR»;
- фестивалі культури – «Гребінчині вечорниці», Різдвяний фестиваль колядок та щедрівок «Коляда на Майзлях», фестиваль звичаєвої культури, реконструкція подільського купальського обряду, відродження козацьких звичаїв та бойових мистецтв «Живий Вогонь», «Бойківські фестини», «Великдень у Космачі», етнографічний фестиваль «Жнива», салон-фестиваль авторської ляльки «Київська казка», історико-культурний мегафестиваль «Парк

Київська Русь», еко-культурний фестиваль «Трипільське коло», фестиваль козацької культури «Батуринфест Шабля», фестиваль йоги, тантри і масажу «Yota-fest» та ін.;

- кулінарні фестивалі – «Борщик у глиняному горщику», «Міжнародний фестиваль дерунів» та ін.,

- інші фестивалі – фестиваль гумору та сатири «Одеська Гуморина», фестиваль саморозвитку та творчості «Казкове місто», дитячий телевізійний фестиваль «Пісенне джерело», фестиваль фарб музики та відпочинку «Фестиваль Фарб Холі», міжнародний конвент рольових ігор «Чугункон», фестиваль міжкультурного обміну між державами та локальними громадами «EUROFEST-День Європи в Кривому Розі» та ін. [4].

Багато регіонів України пропонують універсальний мікс туристичних об'єктів, таких як унікальна природна краса, постійні ярмарки та фестивалі, різноманітні варіанти проживання від найдешевших садиб до дорогих готелів із системою «все включено».

У напрямі розвитку внутрішнього туризму в Україні туроператорські компанії повинні взаємодіяти з організаторами вітчизняних фестивалів, центрами дозвілля і розваг та враховувати їх у пропонованих програмах турів, які вони реалізують на ринку. Важливою для розвитку вітчизняного туропереїтингу є також реалізація комплексного обслуговування туристів в рамках турів фестивального туризму та індивідуального психологічного сприйняття пропонованих програм перебування туристів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Феленчук Ю.Б. Розвиток фестивального туризму як напрям реалізації соціальної доктрини туризму в Україні. *Держава та регіон*. 2019. №3 (108). С.193-197.
2. Лупак Р., Тарасюк В., Вархоляк Х. Аспекти розвитку фестивального туризму. *Галицький економічний вісник*. Вилучено з https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu
3. Молодецький А., Пташник А. Значення фестивального туризму у розвитку міст та регіонів. *Історія української географії*. 2012. Випуск 26. С. 113-118.
4. Тимчук С.В., Нещадим Л.М. Перспективи розвитку анімаційного туропереїтингу в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 65. Вилучено з <http://www.market-infr.od.ua/uk/65-2022>

Підписано до друку 15.07. 2022
Формат А4. Друк офсетний.
Наклад 50 прим.

Видавничий центр КНУКіМ
Свідोцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК №4776 від 09.10.2014.